

digitální ; ČESKO

Vládní program digitalizace
České republiky 2018+

Česko v digitální Evropě

Koncepce ČR k podpoře vyjednávání digitální legislativy v EU

Vladimír Dzurilla, Zbyněk Očko a Oddělení koordinace digitální agendy ÚV, týmy MV
(OeG a OHA)

Verze dokumentu: **Finální**

Datum poslední změny dokumentu: **20. 9. 2018**

Poznámka k verzi:

Finální verze pro předložení vládě České republiky.

Úřad vlády České republiky, Nábřeží Edvarda Beneše 4, 118 01 Malá Strana

info@digitalnicecko.cz digitalnicecko.cz

1. Úvod

1. 1. Cíle dokumentu a provázanost s dalšími materiály

Česko v digitální Evropě je základní vládní koncepcí, která se zaměřuje na jednotný digitální trh v Evropě (Digital Single Market, DSM) a stanovuje hlavní a dílčí cíle České republiky v oblasti vyjednávání o digitálních agendách. Cílem dokumentu je na jedno místo shrnout hlavní témata týkající se politiky jednotného digitálního trhu v Evropě a nastavit základní principy proaktivního přístupu v prosazování souvisejících zájmů České republiky a jejích občanů. Česko v Digitální Evropě představuje dopředu hledící vizi. Dokument předpokládá a cílí na koordinovaný přístup aktérů státní správy a aktivní zapojení hospodářských a sociálních partnerů do konzultačních procesů. Vznik dokumentu byl iniciován na základě závěrů předsednictva Rady vlády pro informační společnost (RVIS) dne 23. března 2018.

Dokument Česko v Digitální Evropě je provázován na další strategické a poziční dokumenty vlády. Navazuje obecně na Konceptci působení ČR v EU, rámcovou pozici České republiky ke Strategii pro jednotný digitální trh v Evropě a schválené poziční materiály k jednotlivým iniciativám a legislativním návrhům. Jednotný digitální trh v Evropě je horizontální oblastí, která v sobě nese řadu témat – od autorskoprávního rámce, přes ochranu soukromí on-line až po digitální zdanění. Provázanost a přesah témat vyžaduje koordinovaný přístup, díky němuž budou zájmy České republiky v Evropě prosazovány jednotným hlasem.

Naplnění cílů této koncepce není omezeno pouze rozsahem Strategie pro jednotný digitální trh v Evropě, ale vytváří předpoklady pro úspěšné vyjednávání o EU legislativě pro řadu dalších aspektů digitální společnosti. Příkladem jsou i inovace a společenské změny, podpořené koncepcí Digitální ekonomika a společnost, která je taktéž součástí společného souboru koncepcí Digitální Česko.

Průběžná aktualizace seznamu sektorových cílů a dílčích úkolů, stejně jako seznamu legislativních a dalších digitálních iniciativ EU je jednou z klíčových náplní stálého Výboru pro jednotný digitální trh v Evropě v rámci Rady vlády pro informační společnost (RVIS).

Řada na úrovni EU připravovaných legislativních změn se týká veřejné správy a bude následně implementována do českého eGovernmentu s využitím výstupů cílů Informační koncepce ČR, která je zbývajícím ze tří pilířů souboru Digitální Česko.

1. 2. Jednotný digitální trh v EU

Evropská komise pod vedením Jeana-Clauda Junckera si při svém nástupu v roce 2014 stanovila vznik propojeného jednotného digitálního trhu jako jednu ze svých 10 priorit. V návaznosti na tuto prioritu představila Komise v květnu 2015 Strategii pro jednotný digitální trh v Evropě, v níž se zavázala přezkoumat a přizpůsobit stávající právní rámec podmínkám digitálního věku. Strategie obsahuje 3 pilíře, které čítají 14 oblastí. V květnu 2017 následně zveřejnila střednědobé zhodnocení implementace této strategie. Na základě tohoto zhodnocení se Evropská komise zavázala do budoucna kromě dokončení projednávání návrhů, které už byly projednávány, zaměřit na tři prioritní oblasti – datovou ekonomiku, kybernetickou bezpečnost a on-line platformy.

Česká republika dlouhodobě podporuje budování funkčního jednotného digitálního trhu, který považuje za předpoklad rozvoje digitální ekonomiky v Evropské unii. Od představení strategie pro jednotný digitální trh byla přijata řada legislativních aktů. Došlo ke zrušení roamingových poplatků v EU, dohodě na zabránění neopodstatněného zeměpisného blokování (geoblockingu), modernizaci ochrany údajů, přeshraniční přenositelnosti on-line obsahu nebo například k přijetí jasných pravidel pro zajištění přeshraničních služeb. Vzhledem k blížícímu se konci mandátu současné Evropské komise se předpokládá dokončení legislativního procesu u legislativních návrhů v rámci DSM do konce roku 2018. Zároveň už začínají diskuze o směřování a vizi EU v oblasti digitálního trhu a společnosti po roce 2018.

2. Strategické cíle a vize Česka v digitální Evropě

Vrcholovými cíli Koncepce Česko v digitální Evropě je, aby do konce horizontu implementačních plánů této koncepce¹ platilo, že:

„Česká republika dosáhla prokazatelných výsledků a rozpoznánoho respektu, jako jedna z předních zemí při budování jednotného digitálního trhu“

A zároveň bylo splněno že:

„Česká republika je schopná koordinovaně zformulovat a následně vyjednávat přínosy definované dílčími vertikálními cíli a pozicemi“

Dlouhodobá vize, kterou si Koncepce vytyčuje, zní:

„Česká republika aktivně a jednotně prosazuje zájmy svých občanů a firem v EU. ČR a koalice podobně smýšlejících států ve spolupráci s ostatními státy EU hrají aktivní roli ve vytváření digitálně přívětivé evropské legislativy, která podporuje rozvoj nových technologií, nedusí inovace a ve středu svých aktivit má občana/člověka a vylepšení jeho každodenního života“

Česká republika bude v rámci vyjednávání o digitální Evropě prosazovat dva hlavní cíle, které jsou blíže popsány níže:

- 1. INSTITUCIONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ KOORDINACE A FINANCOVÁNÍ IMPLEMENTACE KONCEPCE**
- 2. ZAJIŠTĚNÍ ÚČINNÉ KOMUNIKACE O AKTUÁLNÍCH TÉMATECH A PŘÍLEŽITOSTECH V DIGITÁLNÍ AGENDĚ EU**

Tyto cíle se vztahují především k budování jednotného digitálního trhu do roku 2018. Zároveň tvoří základní principy, které bude ČR dodržovat v digitální agendě v EU i do budoucna, ať už ta bude po roce 2018 nastavena jakkoliv.

¹ Horizont implementace tohoto materiálu, resp. jeho jednotlivých cílů, bude rozpracován v rámci implementačních plánů, jejichž tvorba naváže na schválení projektu Digitální Česko. Takto to bylo upraveno i v rámci nové verze materiálu. Záměr celého projektu je více rozebrán v zastřešujícím dokumentu, který tvoří jednu z částí celé dokumentace, kde je uvedeno, že projekt „Digitální Česko“ je souborem koncepcí zajišťujících předpoklady dlouhodobé prosperity České republiky v prostředí probíhající digitální revoluce. Jeho náplň je možné definovat pojmem: Strategie koordinované a komplexní digitalizace České republiky 2018+

3. Hlavní a dílčí cíle Česka v digitální Evropě

3. 1. INSTITUCIONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ KOORDINACE A FINANCOVÁNÍ IMPLEMENTACE KONCEPCE

Popis cíle č. 1 – INSTITUCIONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ KOORDINACE A FINANCOVÁNÍ IMPLEMENTACE KONCEPCE

Česká republika musí být schopna identifikovat přínosy a rizika evropských zásahů do digitálního trhu a společnosti, hrát aktivní roli v evropských vyjednáváních a ambiciózně prosazovat dílčí cíle a pozice, a to napříč evropskými institucemi. Za efektivní prostředek k prosazování pozic ČR je její zapojení do neformálních koalicí, jako je například skupina podobně smýšlejících států k DSM. Dalším uskupením, v rámci kterého, se dá v různých oblastech digitální agendy nalézat průsečíky, je i Visegrádská skupina (V4). Neméně důležitá je komunikace vůči Evropskému parlamentu a Evropské komisi. Přístup České republiky a její státní správy nesmí být pouze reakční, ale proaktivní se snahou přicházet s vlastními tématy a podílet se na tvorbě agendy. Cílem je také prezentovat aktivity a úspěchy na národní úrovni v rámci struktur EU.

Vzhledem k tomu, že agenda jednotného digitálního trhu v Evropě přesahuje gesce jednotlivých resortů a svou podstatou vyžaduje intenzivní konzultace s hospodářskými a sociálními partnery, efektivní horizontální koordinace je klíčová pro zajištění jednotného vystupování a prosazování zájmů České republiky. Koordinační role je svěřena Úřadu vlády, a to konkrétně prostřednictvím Oddělení koordinace digitální agendy.

Česká republika bude usilovat o zajištění adekvátního způsobu, jak financovat rozvoj DSM aktivit, a to i v rámci diskuzí o víceletém finančním rámci. Aktivně se také v tomto ohledu zapojí do debaty o budoucí podobě kohezní politiky.

ID cíle	Dílčí cíle
1. 1	<p>Vytvoření pracovní platformy, prostřednictvím které bude zajištěna efektivní koordinace pozic a aktivit ČR při jejich prosazování napříč evropským rozměrem digitální agendy. Členská základna bude tvořena ze zástupců ústředních orgánů státní správy, hospodářských a sociálních partnerů a aktérů na komunální úrovni. Pracovní platforma vytvoří a bude aktualizovat podrobný seznam konkrétních prosazovaných sektorových cílů a pozic v jednotlivých oblastech digitálního trhu a zmapuje seznam legislativních a dalších iniciativ s cílem dobudovat jednotný digitální trh v EU.</p> <p>Pod pracovní platformu budou formálně zařazeny resortní pracovní a konzultační skupiny k jednotlivým evropským iniciativám. Realizací tohoto dílčího cíle bude zřízen stálého Výboru pro jednotný digitální trh v Evropě v rámci Rady vlády pro informační společnost (RVIS).</p>
1. 2	<p>Vytvoření koordinační skupiny (mailing listu), která bude sloužit k elektronické konzultaci a výměně informací v rámci státní správy. Lepší koordinace povede i k vyššímu zapojení a angažovanosti resortů a dalších organizací do vyjednávání EU legislativy, hlídání a prosazování zájmů ČR v EU.</p>
1. 3	<p>Vytvoření kontaktní sítě napříč státní správou pro naplňování této koncepce. Každý ústřední orgán bude mít za povinnost jmenovat konkrétního zaměstnance, který bude sloužit jako hlavní kontaktní osoba pro digitální agendu v jejím evropském rozměru a jejímž úkolem bude zajistit plnění cílů této koncepce v rámci daného ústředního orgánu.</p>

1.4	<p>Zajištění lidských a finančních zdrojů pro centrální řízení a koordinaci programů DSM. Nutnost personálně a finančně posílit zajištění digitální agendy v jejím evropském rozměru v rámci útvarů jednotlivých ministerstev a centrálních úřadů, za účelem naplnění cílů této koncepce.</p> <p>Zajistit také lidské a finanční zdroje pro naplnění cíle popularizace a konzultací tématu digitalizace Evropy.</p>
1.5	<p>Rozpracování principů tvorby a prosazování vyjednávacích pozic, uvedených níže v tomto materiálu, zajištění jejich implementaci do praxe v podobě povinných kroků pro tvorbu priorit a prosazování pozic v oblasti digitální agendy EU a zajištění jejich dodržování v praxi.</p>
1.6	<p>Posílení vyjednávací autority ČR směrem k Evropské unii zapojením vládního zmocněnce pro digitalizaci a IT také v roli národního CDO (Chief Digital Officer), ve které bude zejména:</p> <ul style="list-style-type: none"> • jednat v rámci již funkčních platforem s Evropskou komisí a ostatními národními CDO ke strategickým otázkám digitalizace (např. k podobě víceletého finančního rámce EU apod.), • prezentovat digitální priority ČR směrem k EU a aktivně se podílet na diskusích k budoucímu vývoji digitalizace v EU, • přispívat svým působením k budování pozice České republiky jako aktivního hráče v oblasti jednotného digitálního trhu • aktivně spolupracovat s věcně příslušnými rezorty, aby pozice ČR na evropské úrovni byla jednotná.
1.7	<p>Dokončení realizace centrálního řešení e-Sbírka/e-Legislativa jako nástroje pro řízení procesu tvorby národní legislativy a prozkoumání možnosti využití e-Legislativy pro podporu efektivního vyjednávání v EU a přípravy implementačních právních předpisů. Cílem je ověřit možnosti IT řešení e-Legislativy pro podporu procesů přípravy legislativních návrhů i vyjednávání o podobě požadavků evropské legislativy i pro implementaci požadavků práva evropskou legislativu a kolaborativních scénářů nad nimi.</p>
1.8	<p>Rozpracování mechanismů zpětné vazby řízení programů Koncepce Česko v digitální Evropě. Obsahem dílčího cíle je vytvoření procesů a nástrojů hodnocení úspěšnosti realizace cílů Koncepce Česko v digitální Evropě.</p>
1.9	<p>Obousměrná vazba programů a koordinace koncepce Digitální ekonomika a společnost a iniciativ vycházejících z pilíře Česko v digitální Evropě – řízení programů koncepce Digitální ekonomika a společnost navazuje na závěry evropských vyjednávání a implementuje je v příslušném rozsahu a odpovědnosti na národní úrovni, zároveň poskytuje vstupy do pozic, které ČR prosazuje v EU, a to především v oblasti podpory rozvoje nových technologií jako je například umělá inteligence.</p>

3. 2. ZAJIŠTĚNÍ KOMUNIKACE O AKTUÁLNÍCH TÉMATECH A PŘÍLEŽITOSTECH V DIGITÁLNÍ AGENDĚ EU

Popis cíle č. 2 – ZAJIŠTĚNÍ KOMUNIKACE O AKTUÁLNÍCH TÉMATECH A PŘÍLEŽITOSTECH V DIGITÁLNÍ AGENDĚ EU

Česká republika bude prosazovat formování a přijetí evropské legislativy, která přinese konkrétní pozitivní dopady pro občany a firmy. Důležité je zvážit dopady na trh a na ekonomiku, ale stejně tak i na trh práce nebo vzdělávání. Je nutné vzít v potaz i společenský a etický rozměr rozvoje nových technologií a obchodních modelů. Tento aspekt provazuje koncepci Česko v digitální Evropě s koncepcí Digitální ekonomika a společnost, která se na vývoj i dopady digitálních technologií zaměřuje.

Občané a celá nestátní sféra mají právo vědět, jaká témata se na evropské úrovni řeší a jaká legislativa se právě projednává. Digitalizace a rozvoj nových technologií nabízí obrovské příležitosti a neméně významné výzvy – ovlivňuje, jak žijeme, jak komunikujeme, podnikáme. Evropská legislativa a další aktivity EU v tom, jak bude vypadat naše digitální budoucnost, hraje velkou roli. Občané a podniky musí mít přísun aktuálních informací tak, aby, pokud chtějí, měli dostatečný přehled jak o chystaných iniciativách, tak o probíhajícím vyjednávání, a mohli se zapojit do rozhodovacího procesu (např. prostřednictvím veřejných konzultací). V českém prostředí chybí jeden centrální informační kanál, kde by bylo možné tyto informace získat, a to především ve fázi, které předchází vydání konkrétní legislativy.

Česká republika bude usilovat o co nejširší zapojení českých firem, občanů, aktérů na komunální úrovni a akademického a neziskového sektoru do konzultačního procesu ohledně nových témat a konkrétních návrhů v oblasti jednotného digitálního trhu. Bude komunikovat a podporovat možnosti zapojení do veřejných konzultací Evropské komise a členství českých subjektů v tzv. High-Level Groups. K jednotlivým oblastem a iniciativám povede širokou diskuzi s partnery na národní úrovni.

ID cíle	Dílčí cíle
2. 1	Sjednocení terminologie a zajištění kvalitních překladů/tlumočení pozic ČR předkládaných v rámci digitální agendy EU a jiných mezinárodních struktur tak, aby bylo používané pojmosloví v souladu s celosvětově uznávanou terminologií. Zejména jde o nalezení správných českých ekvivalentů mezinárodních pojmů a transpozici EU legislativy do českých právních textů.
2. 2	Spuštění platformy pro plodnou spolupráci zástupců všech zainteresovaných stran , které se podílí na digitalizaci společnosti, mohou k digitalizaci přispět nebo budou digitalizací primárně ovlivněni. Cílem je zajistit včasný a optimální přenos informací a zkušeností pro rozhodnutí, která umožní z celorepublikového pohledu maximálně využít přínosy DSM. Podpora networkingu a výměny informací v rámci skupiny , která se o téma aktivně zajímá, případně její cílené rozšiřování. Prozkoumání možnosti zřízení a využitelnosti Konzultačního portálu jako sdílené dokumentové, diskusní a monitorovací IT platformy podpory konzultačního procesu a jeho případná realizace.
2. 3	Zajištění jednoho centrálního informačního kanálu , prostřednictvím kterého bude možné získat srozumitelné a aktuální informace o tom, co se připravuje a děje v digitální agendě v EU.

Šíření aktuálních informací a zajímavostí z digitální agendy v jejím evropském rozměru také prostřednictvím sociálních sítí.

Realizace informačních aktivit vůči odborné i široké veřejnosti k tématům spojeným s politikou jednotného digitálního trhu v Evropě. Díky informování prostřednictvím webových stránek Digiczech.eu, twitterového účtu @digiczech či akcí (seminářů, konferencí) bude možné zvýšit povědomí o existujících evropských pravidlech, mezinárodně sdílených konceptech, zdařilých zahraničních nebo domácích příkladech implementace a přínosech budování jednotného digitálního trhu a aktivitách České republiky v této oblasti.

2. 4

Příprava na české předsednictví v Radě EU.

Česká republika bude v druhé polovině roku 2022 předsedat Radě Evropské unie. V rámci Rady vlády pro informační společnost budou probíhat konzultace týkající se stanovení jasných priorit v oblasti digitální agendy a jejich komunikace vůči odborné a široké veřejnosti.

4. Principy pro tvorbu vyjednávacích pozic

4. 1. Dílčí principy tvorby vyjednávacích pozic

ID	Název principu	Popis principu
P 1	Zapojení veřejnosti	Konzultovat nové iniciativy a legislativní návrhy se sociálními a hospodářskými partnery. Zajistit co nejširší zapojení hospodářských a sociálních partnerů do konzultačního procesu ohledně nových témat a konkrétních návrhů v oblasti jednotného digitálního trhu. Evropský rozměr digitální agendy má přímé a velice významné dopady na trh a společnost, získání zpětné vazby od různých neveřejných subjektů je tak pro formování pozic ČR velice důležité.
P 2	Horizontální spolupráce	Zajistit meziresortní informování o nových iniciativách a legislativních návrzích s ohledem na možné horizontální přesahy. V oblasti jednotného digitálního trhu mají jednotlivé tematické oblasti a návrhy významné horizontální přesahy. Zajištění informovanosti napříč státní správou a identifikace těchto přesahů jsou klíčové atributy úspěšného prosazování dílčích pozic a jednotného vystupování ČR navenek.
P 3	Vzdělávání pro budoucnost	Prioritní podpora vzdělávání k novým iniciativám a oblastem. Zvyšovat povědomí a odbornou znalost o nových či nově pojatých tématech či pojmech. U dynamické a dopředu hledící oblasti jako je digitální agenda je průběžné vzdělávání se o nových trendech klíčové. Pozice ČR musí být formovány lidmi, kteří tématu i mezinárodním souvislostem rozumějí a jsou schopni správně vyhodnotit příležitosti, implementační náročnost a rizika.
P 4	Včasný přístup	Aktivně formulovat pozice a zájmy ČR k novým iniciativám či oblastem ještě před vydáním legislativy. ČR nesmí pouze reagovat na vývoj na evropské úrovni. Začít formovat obecnou pozici k tématu až poté, co je zveřejněn konkrétní legislativní návrh, je nedostatečné. ČR se musí aktivně podílet na nastolování agendy EU v oblasti digitální agendy, a to i v době před oficiálním zveřejněním připravovaných legislativních návrhů.
P 5	Mezinárodní partnerství	Vytvářet a zapojovat se do podobně smýšlejících koalic členských států. Pro malé a střední státy jsou koalice s dalšími podobně smýšlejícími zeměmi efektivním prostředkem, jak obstát v evropských vyjednáváních a prosazovat své pozice a zájmy. ČR je zapojena např. do koalice podobně smýšlejících států k jednotnému digitálnímu trhu (tzv. like-minded group). Naším zájmem je také zapojovat se do mezinárodních projektů, které kromě technické přípravy posilují zapojení a pozici odborníků v mezinárodní odborné komunitě a následně váhu argumentů při vyjednávání.

P 6	Aktivní vystupování	Aktivní vystupování směrem k institucím Evropské unie. Evropská komise a Evropský parlament hrají v legislativním procesu EU významnou roli. Zatímco Komise má legislativní iniciativu, EP o návrzích spolurozhoduje s Radou EU. Aktivní komunikace stanovisek ČR směrem k těmto institucím a jejich zástupcům zajistí, že naše pozice může být zohledněna ve všech částech a fázích legislativního procesu.
P 7	Odstraňování bariér jednotného digitálního trhu	Odstraňovat bariéry jednotného digitálního trhu v EU a prosazovat princip volného toku dat jako jeho pomyslnou pátou svobodu.
P 8	Minimalizace administrativní zátěže	Klást důraz na snižování či minimalizaci administrativní zátěže pro firmy a občany. Je zapotřebí usilovat o takovou legislativu, která nepřinese nadbytečnou administrativní a finanční zátěž.
P 9	Právní rámec, který obстоjí v budoucnosti	Usilovat o právní rámec, který obstojí s ohledem na dynamický vývoj na trhu i v budoucnosti. Cílem je přijímat legislativu, která je dostatečně flexibilní, adekvátně chrání práva uživatelů internetu a spotřebitelů a zároveň podporuje inovace.

4. 2. Principy digitálně přívětivé legislativy

ČR bude ve svých postojích a pozicích prosazovat principy digitálně přívětivé legislativy tak, jak jsou aktuálně stanoveny v dokumentu „Zásady pro digitálně přívětivou legislativu“².

Tyto principy mají vícenásobné použití při tvorbě českého práva i při vyjednávání v rámci projednávání evropské legislativy. Zatímco podmínkou úspěchu a jedním z cílů IKČR je Digitálně přívětivá legislativa ve smyslu podpory digitalizace veřejné správy, pro tuto Koncepti a pro Koncepti Digitální ekonomika společnost se bude třeba zaměřit na „digitální přívětivost“ všech dalších aspektů života společnosti, zejména občanského, obchodního, autorského, ale i trestního a dalšího práva.

² <http://digidczech.eu/vlada-se-vydala-na-cestu-ke-spolecnosti-4-0-a-podporila-tvorbu-digitalne-privetive-legislativy/>

5. Navazující dokumenty – implementační plány

Tato kapitola obsahuje seznam samostatných navazujících dokumentů – implementačních plánů, kterými bude rozpracována a implementována.

Jedná se o implementační plány každého jednotlivého hlavního cíle dokumentu Česko v digitální Evropě, které obsahují rozvedení dílčích cílů do proveditelných úkolů, přiřazení měřitelných ukazatelů výsledku, jasných dílčích termínů a zodpovědností. Implementační plány dále obsahují podstatné koncepční myšlenky řešeného okruhu problémů, klíčové pro naplnění cíle, a odkazy na legislativní, metodické a prováděcí dokumenty, spojené s realizací cíle.

Jde o tyto implementační plány:

- **Implementační plán hlavního cíle č. 1**
Institucionální zajištění koordinace a financování implementace koncepce
- **Implementační plán hlavního cíle č. 2**
Zajištění komunikace o aktuálních tématech a příležitostech v digitální agendě EU.